

نخستین گزارش از گونه *Bornmuellera cappadocica* از ایران

دریافت: ۱۳۹۲/۸/۱ پذیرش: ۱۳۹۲/۹/۵

سپیده ساجدی✉: محقق بخش تحقیقات رستنی‌ها، مؤسسه تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور، صندوق پستی ۱۴۵۴-۱۹۳۹۵، تهران (s_sajedi10@yahoo.com) ۱۹۸۵۸۱۳۱۱۱

محمد امینی‌راد: مری پژوهش بخش تحقیقات رستنی‌ها، مؤسسه تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور، صندوق پستی ۱۴۵۴-۱۹۳۹۵، تهران (۱۹۸۵۸۱۳۱۱۱)

در بررسی گیاهان جمع‌آوری شده از شمال‌غرب کشور، نمونه‌ای براساس Cullen (1965) تحت نام *Bornmuellera cappadocica* (DC.) Cullen & Dudley شناسایی گردید. این گونه و جنس *Bornmuellera Hausskn.* گزارشی جدید برای ایران و محدوده فلورا ایرانیکا (Hedge & Rechinger 1968) می‌باشد. مشخصات مورفولوژیکی این گونه به شرح زیر است: گیاهی چندساله، به ارتفاع تا ۱۰ سانتی‌متر، در پایه چوبی. ساقه‌ها افراشته تا نیمه‌افراشته. برگ‌های پایین ساقه طوفه‌ای، کامل، به طول ۱۰-۱۸ میلی‌متر و عرض ۱-۲ میلی‌متر، خطی- واژنیزه‌ای، برگ‌های جوان کمبیش خاکستری و سپس سبز رنگ، با کرک‌های دو شاخه؛ برگ‌های ساقه‌ای بسیار انداز، به طول ۱۰ میلی‌متر و عرض یک میلی‌متر، سفید، کامل، با ناخنک‌های کاسبرگ‌ها به طول دو میلی‌متر؛ کاسبرگ‌های درونی بدون کوهانک. گلبرگ‌ها به طول ۳-۴/۲ میلی‌متر، سفید، کامل، با ناخنک‌های مشخص. پرچم با میله‌های در پایه دندانه‌دار یا دارای زایده‌های دندانه‌ای شکل با یک غده شهدی در هر طرف میله در پرچم‌های کوتاه. دم گل در زمان میوه به طول ۴-۹ میلی‌متر، افقی، با کرک‌های دو شاخه. کلاله سرسان. میوه‌ها خورجینک، تخمرغی- گرد، به قطر سه میلی‌متر، بدون کرک، منقار میوه به طول ۰/۲ میلی‌متر. دانه‌ها معمولاً دو عدد (شکل ۱).

با معرفی گونه *Bornmuellera cappadocica* و جنس *Bornmuellera* به فلور ایران، گروه‌بندی جنس‌های متعلق به تیره کلمیان (Brassicaceae) در فلورا ایرانیکا (Hedge & Rechinger 1968) در گروه I به شرح کلید ارایه شده در متن انگلیسی (صفحه بعد) اصلاح گردید. لازم به توضیح است که جنس *Bornmuellera* متعلق به قبیله *Alysseae* است (Al-Shehbaz 2012). با در نظر گرفتن منابع موجود از جمله (Appel & Al-Shahbaz 2003)، وجه تمایز اصلی جنس *Bornmuellera* با *Lobularia* دندانه‌دار بودن قاعده میله‌های پرچم در گونه‌های متعلق به جنس *Bornmuellera* می‌باشد.

نمونه بررسی شده: استان آذربایجان غربی، ارومیه، ۲۵ کیلومتری مارمیشو به طرف کوه شهیدان، ۳۳۲۰ متر، ۱۳۹۲/۴/۱۴، امینی‌راد و ترابی (IRAN 61018) (شکل ۲).

First report of *Bornmuellera cappadocica* from Iran

Received: 23.10.2013 / Accepted: 26.11.2013

Sepideh Sajedi✉: Researcher, Department of Botany, Iranian Research Institute of Plant Protection, P.O. Box 19395-1454, Tehran 1985813111, Iran (s_sajedi10@yahoo.com)

Mohammad Amini Rad: Research Instructor, Department of Botany, Iranian Research Institute of Plant Protection, P.O. Box 19395-1454, Tehran 1985813111, Iran

Summary

In a study of plants collected from the NW Iran, a specimen was identified as *Bornmuellera cappadocica* (DC.) Cullen & Dudley (Cullen 1965). This species and the genus *Bornmuellera Hausskn.* are a new record for Iran and the Flora Iranica area (Hedge & Rechinger 1968).

Plants perennial, up to 10 cm high, woody at base. Stems erect to ascending. Rosette leaves entire, 10–18 × 1–2 mm, linear-ob lanceolate, canescent when young, green later, with bifid hairs. Stem leaves very few, 10 × 1 mm, hair similar to that of the rosette leaves. Sepals 2 mm long, inner sepals not saccate. Petals 3–4.2 mm long, white, with conspicuous claw. Filaments toothed or with tooth-like appendage at the base; one nectary at each side

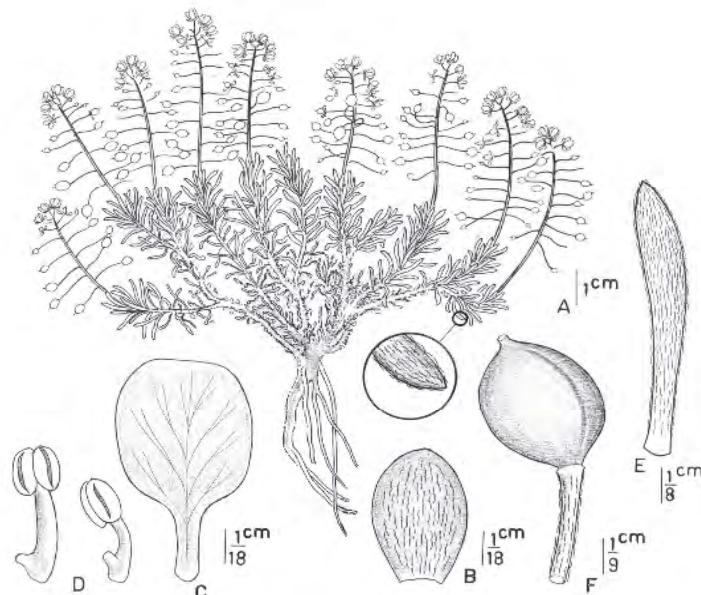
of the short filaments. Fruiting pedicel 4–9 mm long, horizontal, with bifid hairs. Siliqua ovate-orbicular, glabrous, 3 mm in diameter, beak 0.2 mm long, stigma capitate. Seeds usually 2 (Fig. 1).

With this new record, the determination key for the generic grouping of *Brassicaceae* in Flora Iranica (Hedge & Rechinger 1968) would be revised from number 30 till the end of Group I as follows:

29a. Siliculae ± orbiculares.....	30
b. Siliculae ellipticae vel oblongae	32
30a. Indumentum omino fere e pilis appressis mediofixis paralleliter dispositis consistens	31
b. Indumentum e pilis appressice stellatiss consistens	62 <i>Alyssum</i> L.
31a. Filamenta integra	63. <i>Lobularia</i> Desv.
b. Filamenta dentata	<i>Bornmuellera</i> Hausskn.
32a. Radicula accumbens.....	67 <i>Draba</i> L.
b. Radicula incubens	33
33a. Petala alba vel rosea. Silicula ± elliptica (Wakhan)	117. <i>Braya</i> Sternb. & Hoppe
b. Petala flava. Silicula ± oblonga	114. <i>Dielsiocharis</i> O.E. Schulz

It is worth mentioning that, the genus *Bornmuellera* belongs to the tribe *Alysseae* (Al-Shehbaz 2012). Taking into account, in the available literature such as Appel & Al-Shahbaz (2003), the main distinction

between *Bornmuellera* and *Lobularia* is that, the filaments of the former genus are toothed at base. Material examined: Iran, W Azerbaijan province, Oroumieh, 25 km Marmisho to Shahidan Mt., 3320 m, 5.7.2013, Amini Rad & Torabi (61018-IRAN) (Fig. 2).

شکل ۱. *Bornmuellera cappadocica* - A. گیاه کامل، B. گلبرگ، C. پرچم، D. گلبرگ، E. برگ، F. میوه.

Fig. 1. *Bornmuellera cappadocica*: A. Habit, B. Sepal, C. Petal, D. Stamens, E. Leaf, F. Fruit.

شکل ۲- پراکنش *Bornmuellera cappadocica* در ایران و ترکیه.
Fig. 2. Distribution of *Bornmuellera cappadocica* in Iran and Turkey.

References

- Al-Shehbaz, I.A. 2012. A generic and tribal synopsis of the *Brassicaceae* (*Cruciferae*). *Taxon* 61: 931–954.
- Appel, O. & Al-Shahbaz, I.A. 2003. *Cruciferae*. Vol. 5: 75–174. In: Kubitzki, K. & Bayer, C. (eds). *The Families and Genera of Vascular Plants*. Springer.
- Cullen, J. 1965. *Bornmuellera* Hausskn. Vol. 1. Pp. 358–359. In: Davis, P.H. (ed.). *Flora of Turkey and the E Aegean Islands*. Edinburgh University Press.
- Hedge, I. & Rechinger, K.H. 1968. *Brassicaceae*. Vol. 57: 1–372. In: Rechinger, K.H. (ed.). *Flora Iranica*. Akad. Druck- u Verlagsanstalt, Graz, Austria.